

De Rotterdamse Volksuniversiteit
Goede en betaalbare cursussen voor iedereen

Inhoudelijk Jaarverslag 2018

Heemraadssingel 275-277
3023 BE Rotterdam
tel: 010 476 12 00

pagina 2	Algemeen beeld
3	Bijzondere activiteiten
5	Programma
8	Publiciteit, huisvesting
9	Personeel en bestuur

21 februari 2019

Algemeen beeld

We gingen ervan uit dat 2018 een overzichtelijk, redelijk standaardjaar zou worden na het enerverende maar overvolle jubileumjaar 2017. Een jaar met minder 'afleiding' en meer aandacht en energie voor de kerntaken, voor de verdere ontwikkeling van het cursusaanbod, voor nieuwe initiatieven en de verkoop ervan. Dat viel mee of tegen, al naar gelang. We telden toch nog gauw een viertal bijzondere activiteiten waarvan er twee in het kader van het jubileum.

Halverwege november 2018 zou een nieuwe directeur het roer overnemen. "Zou", want er bleek een tweede sollicitatieprocedure noodzakelijk. Die werd succesvol afgerond met de benoeming van Teun de Booij.

Kenmerkend voor 2018 waren verder:

- 125 cursisten minder voor Nederlands als tweede taal door oneigenlijke concurrentie
- het in gebruik nemen van de nieuwe website
- het verkrijgen van het keurmerk *blik op werk*

Niet het hele NT2-aanbod trok minder deelnemers. Het deel van het aanbod waarvoor de deelnemers een lening bij de DUO kunnen afsluiten groeide en dat is bijzonder omdat de omvang van de belangrijkste doelgroep, de statushouders, stabiel bleef en de concurrentie op dit gebied hevig is.

In zijn totaliteit noteerden we een mooie toename van 127 deelnemers. Daarbij viel vooral de groei in deelname aan het kunst, cultuur- en creativiteitsaanbod voor senioren op. Ook voor onze grootste afdeling, vreemde talen, kwamen iets meer cursisten.

De grotere inzet voor het cursusaanbod en zeker ook de verbeterde publiciteit waarvan de nieuwe website een essentiële schakel is, resulteerden in een gestaag groeiend aantal cursisten. Mede dankzij de bijzondere manifestaties haalden we enkele malen de pers, lieten een onverwachte kant van de Volksuniversiteit zien en bereikten zo een nieuw publiek.

De balans opmakend, kijken we tevreden terug.

Bijzondere activiteiten

Afronden 100 jarig Jubileum.

Tot aan de zomer werden er twee manifestaties in dit kader georganiseerd.

Als eerste de Open Dag op zaterdag 13 januari. Die werd dankzij speciale *Volkscolleges* van burgemeester Ahmed Aboutaleb en Wim Pijbes, oud directeur van het Rijksmuseum een ongekend succes. Ruim 400 mensen bezochten deze Open Dag en hoewel een groot deel voor Pijbes en Aboutaleb kwam, bezocht het merendeel van het publiek ook een proefles van een reguliere docent van de Volksuniversiteit.

Het jubileumseizoen werd half juni afgesloten met een presentatie van de nieuwe cursusgids in de hal van de Rotterdamse Schouwburg. Tien docenten gaven daar in de vorm van een ultrakorte les een voorproefje van hun cursus in het nieuwe seizoen. Ruim 150 bezoekers bezochten onze manifestatie.

Romantische muziek

Al vele jaren bemanden we een kraampje op de dag van de Romantische muziek, een uitstekende plek om liefhebbers van kunst en cultuur te bereiken. We verstrekten informatie over ons aanbod en verspreiden gidsen en folders.

In plaats van een kraampje verzorgde de Volksuniversiteit afgelopen jaar een programma op een klein podium. Verschillende docenten gaven een presentatie van hun cursus voor een publiek van zeker 200 man. Hoewel onwennig smaakte deze wijze van presenteren van ons aanbod naar meer.

Een knallend afscheid met Volkscolleges #2

Als klap op de vuurpijl werd het programma met Volkscolleges - zoals we dat zo succesvol op het jubileum hadden georganiseerd - in een nieuwe jas gestoken en beleefde het een tweede editie. De aanleiding was het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd van directeur Theo Ruijter. Het zou ook zijn vertrek markeren maar dat liep even anders.

Het werd een zeer bijzondere manifestatie die klonk als een klok! Ruim 180 mensen bezochten een of meerdere Volkscolleges die werden gegeven door: Abdelkader Benali, Sanneke van Hassel, Vincent Mentzel, Frank Groot, Bram Ladage, Conny Janssen, Sjoerd Kemeling en Carla Hendriks. Lessen die allemaal startten met een onderwerp dat bij Theo hoorde. Het was een zeer afwisselende middag en avond. Met, naast de inspirerende Volkscolleges, prachtige en ontroerende toespraken, verrassende optredens van Loes Luca en haar moeder en Keimpe de Jong met een schitterend - voor de gelegenheid gecomponeerd - lied, heerlijk eten en dansen tot besluit.

Een ongelooflijk mooi afscheid dat het leidend voorwerp intens raakte.

Afronding Erasmus+ programma

De Volksuniversiteit is al ruim drie jaar partner in een Erasmus+ programma van de Europese Unie. Het project heet "OPEN" en doel ervan is om mensen die overwegen om zich in een van de deelnemende landen te vestigen, te laten kennismaken met leven en werken in dat land. Onze partners zijn min of meer vergelijkbare organisaties uit Spanje, Duitsland, Italië, Frankrijk en Ierland. Twee keer per jaar ging een groep cursisten, docenten plus een coördinator op kosten van het project een week lang naar een van de partners.

In het kader van dit project ging in het voorjaar een delegatie van de Volksuniversiteit met zes cursisten en twee docenten onder leiding van Theo Ruijter naar Vesoul in Frankrijk. Dat was de laatste uitwisseling in dit kader. Dit programma werd daarmee afgerond.

“OPEN” is een project dat extra accent aan het programma van de Volksuniversiteit toevoegde. De internationale uitwisseling, een week bij een gastgezin in het land waarvan je de taal aan het leren bent geeft inspiratie en motivatie aan docenten zowel als cursisten.

We zetten ons nu in om een vervolgproject met een vergelijkbaar uitgangspunt voor elkaar te krijgen. Met de huidige partners zijn verkennende gesprekken gevoerd voor een nieuw uitwisselingsproject. Dat heeft tot nu toe echter nog niet geleid tot een eenduidig plan en een subsidieaanvraag bij de Europese Unie.

De groepsfototraditie

Na het succes van de groepsfoto op de Open Dag in 2017 werd ook afgelopen jaar op de Open Dag een groepsfoto gemaakt van iedereen die zich inzet voor de Volksuniversiteit: docenten, medewerkers en bestuur. Joop Reijngoud, een van de initiatiefnemers van verhalenhuis Belvédère, was deze keer de fotograaf. Deze foto past in de serie ‘de westerlingen’, dat is een project van Belvédère waarbij groepsfoto’s worden gemaakt van bijzondere ‘gemeenschappen’ in verschillende stadsdelen.

Programma

Over het geheel

Er werden in totaal 424 cursussen gegeven, dat zijn er 3 minder dan in 2017. De cursussen werden gevolgd door 4636 deelnemers, dat zijn er 177 meer dan in 2017.

Vooraf het begin van seizoen 2018-2019 liet een spectaculaire stijging zien. Zodat dat we op donderdagavond lokalen tekort kwamen en er vier moesten huren bij in een nabijgelegen school.

Vreemde talen

In totaal startten er 184 taalcursussen met in totaal 1739 deelnemers, 71 meer dan in 2017: een mooie stijging. Wederom mochten we een nieuwe taal op ons curriculum bijschrijven, de cursus Maleis kreeg net voldoende deelnemers om van start te kunnen gaan. We vergelijken het met Thai dat in 2017 ook met 6 deelnemers begon, maar waarvoor nu tien deelnemers waren.

Naar aantal cursisten gemeten, staat Engels bovenaan. Verder zijn er geen opvallende veranderingen in aantallen. Italiaans, Spaans Portugees, Zweeds blijven het goed doen, net als Japans en Arabisch. Frans en Duits trekken echter minder cursisten dan in verhouding mag worden verwacht. Het Goethe instituut en de Alliance Française zijn stevige concurrenten.

Nederlands als 2^e taal (NT2)

Voor wat wij het *reguliere aanbod* noemen was er na vele jaren van groei nu sprake van een pijnlijke teruggang. Deze is direct terug te voeren tot het beleid van de gemeente Rotterdam, die de ROC's Albeda en Zadkine de middelen verschaftte om NT2 cursussen aan te bieden ver onder de kostprijs! Bij het Albeda krijgt men 240 uur les voor €25,- (vijfentwintig euro) inclusief het lesboek. Een NT2 cursus met dezelfde niveaustijging kost bij de Volksuniversiteit €365,- voor 45 uur les. Het lesboek is hierbij niet inbegrepen.

We hebben het Albeda benaderd om te kijken of samenwerking mogelijk was, dat lukte helaas niet. De teruggang deed zich het sterkst voelen in het voorjaar en de zomer, aan het begin van het nieuwe seizoen stabiliseerden de inschrijvingen zich. Vooral de belangstelling voor de cursussen voor gevorderden kwam terug op het gebruikelijke niveau. De betrouwbaarheid, kwaliteit en het hoge tempo van onze cursussen zijn belangrijke factoren waardoor men toch weer de voorkeur geeft aan de Volksuniversiteit.

We realiseerden 63 cursussen met in totaal 818 deelnemers tegen 69 cursussen met 943 deelnemers in 2017. Een teruggang van maar liefst **124** cursisten. Ook de gemiddelde groepsgrootte werd kleiner en dat heeft zijn weerslag op het rendement. Bij een gemiddelde prijs van € 360,- per cursist gaat het om een bedrag van € 45.000,-

Naast het reguliere aanbod verzorgen we sinds twee jaar ook cursussen waarvoor de deelnemers een lening van de DUO kunnen krijgen.

We hadden ons ten doel gesteld om in 2018, 4-5 groepen met in totaal 45 - 55 cursisten te starten. Het werden er uiteindelijk 80: een geweldige groei, want 2017 hadden we slecht 17 deelnemers voor dit aanbod. Die stijging is heel bijzonder want de doelgroep bestaat uit statushouders, vluchtelingen met een verblijfsstatus, en dat aantal bleef afgelopen jaar gelijk.

Deze trajecten richtten zich op statushouders die ter financiering van hun cursus een lening kunnen afsluiten bij de DUO. Deze lening wordt kwijtgescholden als men binnen drie jaar het inburgeringsdiploma haalt. Hierdoor ligt de nadruk sterk op de vereisten voor het behalen van dat diploma, te weten A1 en A2 plus de module Kennis Nederlandse Maatschappij (KNM).

Deze cursussen zijn fors duurder dan ons reguliere aanbod. Dat komt door het aanmerkelijk groter aantal contacturen, waarbij tevens de kosten van het inburgeringsexamen en het lesmateriaal in de prijs zijn opgenomen.

Op dit gebied werken we nauw samen met Hamrah, een kleine taalaanbieder op Zuid, die ook over praktische scholingsmogelijkheden beschikt. De Volksuniversiteit en Hamrah zijn voor een belangrijk deel complementair. Dankzij een uitgebreid netwerk heeft Hamrah goede contacten binnen de doelgroep. De Volksuniversiteit zorgt voor gekwalificeerde docenten en een deel van de organisatie.

Halverwege het jaar verkregen we het officiële certificaat *Blik op Werk*, na eerst een kleine negen maanden het predicaat *voorlopig keurmerk* gedragen te hebben. Aan alle organisatorische en administratieve voorwaarden was voldaan en de eerste cursisten hadden hun inburgeringsdiploma gehaald.

Het behalen en behouden van dit certificaat is lastig en kostbaar, maar het is de enige manier om je te positioneren als serieuze taalaanbieder.

Programma overdag

Overdag richten we ons in eerste instantie op senioren. Vanzelfsprekend zijn de cursussen voor iedereen toegankelijk maar het gros van de deelnemers is 55+.

In totaal realiseerden we 80 cursussen die werden gevolgd door 1250 mensen. Dat is een stijging van 120 mensen ten opzichte van 2017.

Aan het aanbod kunst, cultuur en creativiteit cursussen namen 705 mensen deel, een opvallende stijging van 165 deelnemers ten opzichte van 2017. Vooral de teken- en schildercursussen deden het opvallend goed met maar liefst 143 deelnemers.

Er werd door 545 mensen deelgenomen aan de - over het algemeen wat kortere – cursussen algemene vorming, computer en talen en dat is een daling van 46 cursisten.

We verklaren dit voor een deel door het stoppen van docent Kees Lafeber, die het na 40 jaar in het onderwijs werken welletjes vond. Kees was een prominent docent en zijn cursussen waarin hij de bijbel haarfijn ontleedde, trokken aanvankelijk gemakkelijk 25 deelnemers per keer. Ook al waren de aantallen de laatste seizoenen minder, zijn vertrek betekent ook het verlies van een groep cursisten. Er bleek op dit specifieke terrein geen vervanger te vinden. Het vertrek van Kees Lafeber is ook een aderlating voor het aanbod op het gebied van religie en levensbeschouwing.

Tevreden zijn we dat we weer Literatuur in ons pakket hebben. De cursus "*Grote verhalen van de westerse literatuur*" kende met vijftien deelnemers een bemoedigende start.

Cursusaanbod in de avond

Onder de kopjes: *Kunst, cultuur, creativiteit en koken, algemene vorming, communicatie en computer* zijn weinig bijzondere zaken te melden anders dan dat het kookaanbod wat beter liep na het dieptepunt in 2017.

In totaal kwamen er 446 deelnemers voor dit aanbod, 73 meer dan in 2017.

Lezingen

Ondanks én dankzij het feit dat we uitsluitend lezingen van ‘vaste’ docenten programmeren, liet het aantal toehoorders een opvallende stijging zien: van 152 naar 250. Bijzonder goed bezocht en soms ook nog herhaald, waren de lezingen: *hommage aan Charles Aznavour* en *Leonardo Da Vinci* (naar aanleiding van de tentoonstelling)

Zomer

Het zomeraanbod - een mix van intensieve taalcursussen op dinsdagavond en meer op ontspanning gerichte cursussen overdag- beleefde een achtste editie. De belangstelling voor dit aanbod nam toe. We programmeerden 49 cursussen met 563 cursisten. In 2017 verzorgden we 36 cursussen met in totaal 407 deelnemers.

Zuid

De Palmentuin, IJsselmonde - Laurens woonlocatie Simeon en Anna, Zuidplein.

Op dinsdag- en woensdagavond huren we enkele lokalen bij VMBO de Palmentuin in IJsselmonde Het aanbod was nagenoeg gelijk. Helaas was er ook dit jaar weer een kleine daling van vijf deelnemers. We zijn niet tevreden. De potentie moet groter zijn.

De samenwerking met Hamrah heeft erin geresulteerd dat we het afgelopen jaar onze NT2 cursussen ook overdag konden aanbieden bij de Laurens woonlocatie Simeon en Anna op de Stevelsweg bij het Zuidplein.

In-company

Het afgelopen jaar verzorgden we cursussen bij verschillende bedrijven en bij de Pendrecht Kinderfaculteit. Daar krijgen alle lagereschoolkinderen na afloop van een gewone schooldag de mogelijkheid om te kiezen uit een uitgebreid pakket aan extra lessen. De Volksuniversiteit verzorgt de taalcursussen: Engels en Arabisch. Dit project wordt gefinancierd door Stichting de Verre Bergen.

Bij Schouten Insurance verzorgden de Volksuniversiteit in-company-trainingen Engels. Bij het bedrijf Koppert werd een in-company-training NT2 succesvol afgerond en een opvolgend traject gestart.

Publiciteit en huisvesting

Publiciteit

Gezamenlijk met collega Volksuniversiteiten Utrecht en Den Haag hebben we in 2017 een nieuwe website laten ontwikkelen die voldoet aan alle hedendaagse eisen. Door de grote drukte rondom het 100-jarig jubileum kwamen we er pas in het voorjaar aan toe om de website aan onze wensen en noden aan te passen en in te richten. Dat was een enorme klus, pas in de loop van de zomer waren alle teksten gemaakt en stonden foto's en beschrijvingen op de goede plek.

Maar de resultaten waren uitstekend, we stonden met een groot aantal zoektermen vaak spontaan bovenaan bij Google.

In de 'campagne'-periodes augustus-september en januari-februari maakten we ook gebruik van Google ads waardoor we vaak twee keer bovenaan de Google pagina stonden.

Afgelopen jaar hebben we negen keer een digitale nieuwsbrief verzonden. Hiermee willen we in beeld blijven bij onze cursisten. Verder brengen we actuele ontwikkelingen of bijzondere cursussen onder de aandacht. De nieuwsbrief gaat naar zo'n 11.000 adressen.

Op Facebook zorgen we regelmatig voor nieuwe berichten en reageren vlot op de reacties van de lezers. We benadrukken het beeld van een organisatie, waar je op een plezierige wijze serieus leert.

Drukwerk is nog steeds van belang. De jaarlijkse cursusgids geeft een handzaam en compleet overzicht van ons aanbod. Men kan hem gemakkelijk doorbladeren en ook andere cursussen bekijken. Voor veel mensen is het op de mat vallen van de nieuwe gids aanleiding om naar de website te gaan en te boeken. Voort werden, zoals gebruikelijk, een voorjaars- en zomerfolder uitgebracht.

Huisvesting

De ramen van het lokaal "video" op de eerste verdieping (Wilton-villa) plus de ramen van het bibliotheekje, beide aan de singelzijde, zijn in originele staat gereconstrueerd. De vloeren van de lokalen 16 en 26 zijn verstevigd. De elektrische voorzieningen zijn verbeterd en voldoen nu weer aan de hedendaagse normen.

Eén van de mooiste verbeteringen was het aanbrengen van een lantaarn onder de daglichtkoepel in het trappenhuis. Deze lantaarn kwam uit de Lakenhal in Leiden. Daar begon men twee jaar geleden met een grootschalige verbouwing waarbij de glas-in-lood lantaarn uit een van de trappenhuisen zou worden gesloopt. Gelukkig maakte men in Leiden gebruik van dezelfde adviseur als de Volksuniversiteit, Henk Nijenhuis, hij attendeerde ons op deze lantaarn die vrijwel gelijke afmetingen had als de daglichtkoepel in ons trappenhuis. De lantaarn werd op onze kosten zorgvuldig ontmanteld en opgeslagen.

Afgelopen zomer is hij aangebracht in het trappenhuis.

Personeel en bestuur

Personeel

Het vaste personeelsbestand bestond uit vier medewerkers (3,4 fte). Dat zijn twee fulltimers, de directeur en de adjunct en twee parttimers voor administratie/receptie en coördinatie van het NT2 aanbod. Deze kleine kern werd versterkt met twee ad-hoc medewerkers: een voor vrijwilligerscoördinatie/receptie en een voor publiciteit gecombineerd met twee avonddiensten op de Palmentuin.

De vrijwilligers voerden een groot aantal taken uit waaronder: werk in de foyer, publiciteit en marketing, onderhoud van hard- en software van de studenten laptops. En ten slotte ook van klein onderhoud aan gebouw en lokalen en taken op administratief gebied. Zo wordt de coördinator NT2 bijgestaan door twee vrijwilligers, die elk ruim een dagdeel zorgdragen voor de administratie.

Voor onze organisatie is het lastig om vrijwilligers te vinden. Men vindt onderwijs zoals wij dat aanbieden nuttig, maar we leggen het vaak af tegen gesubsidieerde kunstinstellingen als de Schouwburg of werken bij een zorginstelling.

Daar komt bij dat het UWV heeft bepaald dat iedereen die via het UWV een uitkering krijgt, uitsluitend nog (verplicht) vrijwilligerswerk mag doen bij instellingen die een ANBI/SBBI status hebben. De belastingdienst heeft in 2011 de Volksuniversiteiten hun ANBI/SBBI status ontnomen, waardoor een grote groep mensen niet meer als vrijwilliger bij ons aan de slag kan.

In vaste dienst:

Dhr. T. Ruijter	Directeur	1
Dhr. J.P.H. van der Linden	Adjunct-directeur	1
Mevr. S. Barbieri-Janssen	Administratief medewerker	0.88
Mevr. E. van der Moolen	Coördinatie NT2	0.44

Ad-hoc medewerkers:

mevrouw L. El Amrani-Talbi.	Receptie
Zelda van Wijk en Liesbeth Wende.	
Mevr. D. Koenders	publiciteit /avonddiensten Palmentuin.
Mevrouw M. Schmitz	Inroosting en coördinatie vrijwilligers.

Aan het eind van het jaar waren 26 vrijwilligers ten minste één dagdeel per week aan het werk.

Docenten.

Het afgelopen jaar werkten 163 docenten als freelancer voor de Volksuniversiteit. Er is per sectie een aantal vergaderingen gehouden.

Schoonmaakwerkzaamheden werden door een medewerkster van een uitzendbureau uitgevoerd.

Bestuur

Het bestuur kwam zes keer in vergadering bijeen.

Naast het bespreken van het jaarverslag, jaarplan, de kwartaalcijfers en het accountantsrapport waren twee bestuursleden druk met de twee sollicitatieprocedures.

In de eerste vergadering van 2018 werd de heer E. Zevenbergen benoemd.

Het bestuur nam in de laatste vergadering afscheid van de heer van der Meer en Mevrouw Drenthe

Leden van het bestuur:

Mevr. E.L. Kuijper

Dhr. R. Fens

Dhr. E Boertien

Dhr. H. Bogerd

Dhr. E. Zevenbergen

Mevr. C. Bulte

Dhr. J. van der Meer

Mevr. C.J. Drenthe

voorzitter

vice-voorzitter

secretaris

penningmeester

lid

lid

lid, trad af aan het eind van het jaar

lid, trad af aan het eind van het jaar